

TALOUSARVIOALOITE 846/2005 vp

Alkoholijuomaveron korotus ja alkoholinkäytön haittojen vähentäminen

Eduskunnalle

A-klinikkasäätiö, Elämäntapaliitto, Sininauha-liitto, Terveys ry, Terveystieteiden tutkimuskeskus ry sekä eräät muut sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat vaatineet, että tehokkaimmaksi alkoholipoliittiseksi keinoksi todettu alkoholiverotus otetaan uudelleen käyttöön.

Alkoholiveroa tulisikin korottaa takaisin väkevän viinan osalta. Kohtuullinen verojen korotus ei välttämättä lisää alkoholin tuontia merkittävästi, koska nyt kulutusta lisääneet ryhmät eivät toisi alkoholia Virosta muutenkaan. Myös Viro on lisännyt alkoholiveroaan viisi prosenttia vuoden alussa.

Verojen korotusta edellyttää myös valtioneuvoston periaatepäätös, jonka tavoitteena on alkoholin kulutuksen kääntäminen laskuun ja jonka toteuttamiseen nykyinen hallitus on sitoutunut. Kansalaisjärjestöt katsoivat, että vuoden 2004 veroalen tavoitteena oli paras mahdollinen verotuottojen turvaaminen, ei kansanterveyttä vaarantavien haittojen minimointi.

Järjestöjen näkemysten ja kokemusten mukaan nyt on saavutettu sellainen haittojen taso, jota ei voida ylittää. Veroalen jälkeiset akuutit alkoholihaitat ovat nyt nähtävissä:

Alkoholin kokonaiskulutus on kasvanut voimakkaasti. Suurin myynnin kasvu on tapahtunut väkevien viinoiden kohdalla, ja oluen hintakilpailu on johtanut siihen, että oluesta on tullut vähittäiskauppojen "sisäänheittotuote".

Suurkuluttajat ovat lisääneet juomistaan. Stakesin kyselytutkimus (2004) sisältää paradoksin: samaan aikaan kun alkoholin myynti on kasva-

nut, ihmiset raportoivat kulutuksen ja haittojen vähenemistä. Tutkijoiden mukaan tämä viittaisi siihen, että alkoholin hinnan alennus on oletusten mukaisesti purrut suurkuluttajiin ja syrjäytyneisiin, jotka ovat lisääneet kulutustaan ja joita ei kyselytutkimuksella tavoiteta.

Järjestöt raportoivat kentältä selkeää tilanteen pahenemista. Katkaisuun, hoitoon ja erilaisiin psykososiaalisiin tukipalveluihin tulevat ihmiset ovat huonommassa kunnossa kuin aiemmin; humala on pahempi ja pärjääminen muutenkin heikompa.

Myös joissakin nuorisoryhmissä ryyppääminen on muuttunut rankemmaksi. Alkoholiin käytetään yhtä paljon rahaa kuin aiemminkin, mutta koska samalla rahalla saa nyt enemmän, humalakin on rajumpi. Tämä näkyy myös nuorten alkoholiehtoisten päihdeasiakkaiden määrän kasvuna.

Väistämättä tilanne jatkuessaan johtaa siihen, että terveyserot eri väestöryhmien välillä kasvavat. Näin ollen sosioekonomisten terveyserojen vaikutus ihmisten terveyteen on alkoholiveroalen myötä kasvamassa, mikä lisää polarisointia. Lisäksi on muistettava, että alkoholin haitat tuskin koskaan kohdistuvat vain käyttäjään itseensä, vaan uhkaavat myös läheisten ja lähiympäristön terveyttä ja hyvinvointia.

Alkoholi- ja alkoholijuomaverolain (1471/1994) mukaisesti väkevien alkoholien verojen korotuksen seurauksena valtion verotulot lisääntyvät.

TAA 846/2005 vp — Paula Risikko /kok

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta korottaa valtion vuoden
2006 talousarvion momentin 11.08.04*

*arvioitua tuottoa 15 000 000 euroa,
joka kertyy alkoholijuomaveron korotta-
misesta.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Paula Risikko /kok